

Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»

Юридичний факультет

Кафедра фундаментальних юридичних дисциплін

Схвалено та затверджено на засіданні науково-методичної ради факультету протокол №1 від 30.09.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Стелла Кельбья

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС УКРАЇНИ:
МЕТОДОЛОГІЯ ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ**

обов'язкова навчальна дисципліна

Освітньо-професійна програма

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Рівень вищої освіти другий магістерський

Факультет юридичний

Мова навчання українська

Розробник: К.ю.н., доц. Гудима Мирослава Мирославівна

Профайл викладача (-ів) - <http://www.bukuniver.edu.ua/fakulteti/yuridichnij-fakultet/kafedra-cziv%D1%96lno-pravovix-discipl%D1%96n>

Контактний тел. 0509699404

E-mail: myroslava.gudyma@gmail.com

Посилання на сторінку курсу на сайті дистанційного навчання університету

Консультації четвер з 10.00 до 16.00.

Види занять:	<i>Лекції, семінари, самостійна робота.</i>
Методи навчання:	<i>Під час навчання можуть бути запропоновані практичні вправи, задачі, ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести та інші інтерактивні методи навчання.</i>
Форми навчання:	<i>Очна серія лекцій, практичних занять (контактні години); дистанційна (онлайн-діяльність); змішана (контактні години + онлайн-діяльність)*.</i>
Матеріальне та технічне забезпечення дисципліни:	<i>Проведення занять очно передбачає: обладнані аудиторії (столи, стільці, мобільні пристрої, мультимедійні засоби, наявність та доступність мережі Інтернет). Проведення занять дистанційно, або у змішаній формі додатково передбачає: наявність ПК (ноутбуку) чи іншого мобільного пристрою, навушників, мікрофону, веб-камери; за потреби, встановлення спеціальних програм (сервери веб-конференцій: Zoom, Viber, Skype, e-mail).</i>
Доступ до дисципліни:	<i>Реєстрація студента на сайті дистанційного навчання ПВНЗ «Буковинський університет» відкриває доступ до всіх навчально-методичних матеріалів дисципліни. Під час дистанційного навчання або навчання у змішаній формі заняття проводяться згідно розкладу на платформах Zoom або Skype.</i>

**Контактні години – передбачають безпосередню взаємодію учасників навчального процесу між собою в аудиторії; онлайн-діяльність – передбачає опосередковану взаємодію учасників навчального процесу між собою та з контентом в аудиторії чи за її межами засобами онлайн-технологій.*

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Цивільне право та процес: методологія тлумачення та застосування» належить до циклу обов'язкових дисциплін, викладається на другому магістерському рівні вищої освіти і спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про особливості правильного тлумачення та застосування правових норм, що регулюють відносини у сфері цивільного та сімейного права, а також цивільного процесу. Предметом вивчення даної навчальної дисципліни виступають правові аспекти тлумачення та застосування правових норм, які регулюють відносини у сфері цивільного права та процесу, що сприяє поглибленню навичок та вмінь здобувачів вищої освіти у сфері наукової та професійної діяльності за відповідним фахом.

Поєднання у програмі навчальної дисципліни «Цивільне право та процес: методологія тлумачення та застосування» теоретичних та практичних аспектів сприятиме оволодінню нормативно-правовим матеріалом у галузі цивільного права та цивільного процесу, навичками пошуку та вирішення проблемних правових ситуацій, методами правозастосування. Все це очевидно сприятиме вдосконаленню здатності студентів до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у відповідній галузі професійної діяльності.

Метою дисципліни виступає формування у здобувачів вищої освіти повного цілісного уявлення про механізми, особливості та проблемні аспекти тлумачення та застосування правових норм, що регулюють відносини у сфері цивільного права та процесу.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Цивільне право та процес: методологія тлумачення та застосування» виступають:

- засвоєння здобувачами вищої освіти принципівих ціннісних характеристик цивільного права та процесу;
- знання і розуміння основних тенденцій розвитку методології застосування цивільного права та процесу;
- відпрацювання навичок застосування в практичній діяльності отриманих знань та норм цивільного права та процесу;
- впровадження загально-доктринального інструментарію в практичне використання, шляхом застосування різних методик реалізації норм цивільного права та процесу;

- засвоєння методології дослідження окремих цивілістичних проблем та проблемних ситуацій цивільного процесу;
- підвищення правової філософсько-методологічної культури магістрів;
- формування обізнаності сучасних тенденції розвитку цивільного права та процесу України та країн ЄС, перспективи гармонізації законодавства України та законодавства ЄС;
- сприяння здатності формулювати принципово нові ідеї та концепції у сферах сучасної цивілістики та цивільного процесу;
- формування здатності визначати проблеми, перспективи та основні напрямки подальшого розвитку цивільного права та процесу України.

2. Пререквізити

Вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право та процес: методологія тлумачення та застосування» базується на знаннях та уміннях, отриманих студентами при вивченні таких навчальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Цивільне та сімейне право», «Цивільний процес».

3. Компетентності та результати навчання

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання). Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні компетентності:

Інтегральна компетентність здатність і готовність студента вирішувати задачі і проблеми у галузі цивільного права та процесу із поглибленим рівнем знань та вмінь, достатніх для вирішення проблемних професійних завдань із застосуванням цивільної і цивільно-процесуальної доктрин та принципів.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

Отримують такі програмні результати навчання:

ПРН01. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

4. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Цивільне право та процес: методологія тлумачення та застосування» є спеціальним начальним курсом. Викладається для студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр» в обсязі 120 годин, з яких лекцій – 26 год., практичні заняття – 14 год., та самостійна робота – 80 год. Форма підсумкового контролю іспит. Навчальний курс розрахований на студентів закладів вищої освіти. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Планування навчальної діяльності

ВИДИ ЗАНЯТЬ (згідно розкладу)	ФОРМИ НАВЧАННЯ*	
	Контактні години	Онлайн діяльність
	Методи навчання	
Лекційні заняття (попередня підготовка, подача нової інформації, тренування).	Попереднє опитування; ознайомлення або повторення термінології; очна лекція; презентація нового матеріалу; пошук відповідей на питання; діалог з групою.	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою; лекція-дискусія, лекція з розбиранням конкретних ситуацій, в режимі відео конференції.
Семінарські заняття (тренування, практична робота, оцінювання, рефлексія).	Обговорення; дебати; питання-відповіді; групові виконання завдань; усне опитування; практичні ситуації; діалог, короткі усні / письмові відповіді на питання; тестування, задачі, доповіді.	Питання для самоперевірки; обговорення (он-лайн); виконання інтерактивних практичних вправ; он-лайн тестування, пошук відповідей на питання; індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, реферат тощо); усна відповідь, виконання практичного завдання, письмова робота.
Самостійна робота (оцінювання, рефлексія, зворотній зв'язок).	Групові та індивідуальні консультації, коментарі, запитання та відповіді під час заняття від викладача; тестування, наукові роботи (доповіді), реферати, письмові (усні) повідомлення.	Підготовка мультимедійних презентацій, відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання, тести для самоконтролю; опитування аудіо-, відео- або текстові повідомлення з коментарем завдання.
Підсумковий модульний контроль	Письмове завдання, письмові відповіді на питання; тестування.	Письмове завдання, письмові відповіді на питання з фото, або відео фіксацією.

*Враховано рекомендації МОН щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2-й	3	90	26	14				50		Іспит

4.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Л		П	Лаб	інд	с.р.	
1	90	26	14			50
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1					
Тема 1. Загальне вчення про правові категорії методології та методики застосування цивільного права		4	1			7
Тема 2. Загальні проблеми методології цивілістики		2	2			7
Тема 3. Цивілістичні доктрини в Україні		2	2			5
Тема 4. Проблеми адаптації цивільного права до сучасного концепту приватного права Європи		4	2			6
Разом за ЗМ1		12	6			25
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2					
Тема 5. Інформаційне суспільство та виклики приватному праву		2	2			7
Тема 6. Методологія застосування та тлумачення норм сімейного права		4	2			7
Тема 7. Методологічні засади застосування та тлумачення цивільного процесуального права		4	2			6
Тема 8. Альтернативні форми розгляду цивільних спорів		4	1			5
Разом за ЗМ 2		14	8			25
Усього годин за 1 семестр	90	26	14			50

4.3. Тематика та зміст лекційних, семінарських занять, самостійної роботи студентів

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год
<p>Знати: основні категорії методології та методики цивільного права</p> <p>Вміти: абстрактно мислити, аналізувати та встановлювати взаємозв'язки між явищами такими як приватне право, цивільне право, цивілістика, оперувати теоретичним матеріалом, щодо правових категорій методології та методи застосування цивільного права та практики тлумачення цивільно-правових норм, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення</p>	<p>Тема 1. Загальне вчення про правові категорії методології та методики застосування цивільного права</p> <p>Лекція № 1. Загальне вчення про правові категорії методології та методики застосування цивільного права</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приватне право, цивільне право та цивілістика, як концепти. 2. Приватне право і громадянське суспільство як кореляти. 3. Цивілістика і громадянське суспільство як кореляти. 4. Цивілістика як наука про цивільне право. 5. Структура цивілістики. 6. Практика застосування цивільно-правових норм. 7. Специфічні форми регулювання цивільних відносин. 	4
	<p>Практичне заняття № 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приватне право, цивільне право та цивілістика, як концепти. 2. Приватне право і громадянське суспільство як кореляти. 3. Цивілістика і громадянське суспільство як кореляти. 4. Цивілістика як наука про цивільне право. 5. Структура цивілістики. 7. Приватне право, цивільне право і цивільне законодавство: проблема співвідношення. 8. Структура, зміст і форми цивільного законодавства. 9. Практика застосування цивільно-правових норм. 10. Специфічні форми регулювання цивільних відносин. 	1
	<p>Самостійна робота № 1.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльна характеристика права приватного та права публічного 2. Співвідношення позитивного цивільного права та природного цивільного права. 3. Співвідношення та визначення правових категорій «концепт» та «корелят». <p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснить співвідношення та взаємозв'язок системоутворюючих правових категорій: «методологія цивільного права», «методика застосування цивільного права» та «метод цивільно-правового регулювання». 2. Проведіть розмежування понять «здійснення права», «застосування права» і «реалізація права». 3. Обґрунтуйте актуальність вирішення теоретико-правових проблем визначення цивільного права та господарського права для розв'язання суперечностей між ЦК та ГК і подальшого вдосконалення цивільного і господарського законодавства, кодифікації цих галузей права. 	7
<p>Знати: методологію цивілістичних досліджень та її ключові проблеми</p> <p>Вміти: розуміти, методологію досліджень в галузі</p>	<p>Тема 2. Загальні проблеми методології цивілістики</p> <p>Лекція № 2. Загальні проблеми методології цивілістики</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнонауковий діалектичний метод досліджень у галузі приватного права. 2. Системний підхід. 3. Цивілізаційний підхід у дослідженнях приватного права. 4. Антропологічний вимір цивілістики. 5. Аксиологічний підхід. 	2
	<p>Практичне заняття № 2.</p>	2

<p>приватного права, застосувати діалектичний метод при дослідженні приватно-правових явищ, системний підхід, аксіоматичний підхід, системний вимір, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнонауковий діалектичний метод досліджень у галузі приватного права. 2. Системний підхід. 3. Цивілізаційний підхід у дослідженнях приватного права. 4. Антропологічний вимір цивілістики. 5. Аксіологічний підхід. 	
<p>Знати: існуючі цивілістичні доктрини в Україні</p> <p>Вміти: усвідомлювати значення цивілістичної доктрини, пояснити етапи формування цивілістичної доктрини, виокремлювати сучасні вітчизняні цивілістичні школи, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення</p>	<p style="text-align: center;">Самостійна робота № 2.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цивілізаційний підхід у дослідженнях приватного права. 2. Антропологічний вимір цивілістики. 3. Догматичний (формально-логічний) метод у цивілістичних дослідженнях 4. Порівняльно-правовий метод у цивілістичних дослідженнях 5. Матеріальний та процесуальний типи цивілістичного мислення. 6. Європейські методологічні стандарти приватно-правового пізнання. <p>Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовуючи порівняльно-правовий метод здійсніть характеристику попередньої та чинної редакції діючого законодавства України в сфері визнання особи безвісно відсутньою: методологічний аспект. 	7
<p>Знати: загальні тенденції адаптації вітчизняного приватного право до європейських стандартів</p> <p>Вміти: Використовувати порівняльно-правовий метод у</p>	<p style="text-align: center;">Тема 3. Цивілістичні доктрини в Україні Лекція № 3. Цивілістичні доктрини в Україні План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення цивілістичної доктрини. 2. Формування цивілістичної доктрини в Україні. 3. Сучасна цивілістична доктрина в Україні. 4. Вітчизняні цивілістичні школи. 5. Вітчизняна школа рецепції римського приватного права, як підґрунтя цивілістики. 	2
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття № 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення цивілістичної доктрини. 2. Формування цивілістичної доктрини в Україні. 3. Сучасна цивілістична доктрина в Україні. 4. Вітчизняні цивілістичні школи, їх еволюція та потенціал. 5. Вітчизняна школа рецепції римського приватного права, як підґрунтя цивілістики. 	2
	<p style="text-align: center;">Самостійна робота № 3.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лібералізація українського вчення про тлумачення норм права: доктрина «добудови» права» 2. Одеська цивілістична школа від XIX до XXI ст. 3. Історична школа права у галузі цивілістики. 4. Традиції приватного права у окремих європейських країнах. 	5
	<p style="text-align: center;">Тема 4. Проблеми адаптації цивільного права до сучасного концепту приватного права Європи Лекція № 4. Проблеми адаптації цивільного права до сучасного концепту приватного права Європи План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльне право і порівняльне правознавство. Предмет, метод, принципи порівняльного права (правознавства). 2. Порівняльно-правовий метод у цивілістичних дослідженнях. 3. Диференціація форм цивільного законодавства і практики їхнього застосування в деяких європейських державах. 4. Інтеграційні процеси, інтеграційне (інтегроване) право та завдання вітчизняної цивілістики. 5. Загальні тенденції розвитку приватного права в умовах 	4

<p>приватно-правових дослідженнях, знаходити інтегральні процеси у вітчизняній цивілістиці та здійснювати їх аналіз, виявляти тенденції розвитку приватного права в умовах євроінтеграції, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення</p>	<p>інтеграції. 6. Адаптація українського законодавства до європейських стандартів.</p>	
	<p align="center">Практичне заняття № 4.</p> <p>1. Традиція приватного права: поняття та сутність. Традиція приватного права в Україні та окремих європейських країнах. 2. Правові системи приватного права у процесі їхнього історичного розвитку. 3. Порівняльне право і порівняльне правознавство. Предмет, метод, принципи порівняльного права (правознавства). 4. Порівняльно-правовий метод у цивілістичних дослідженнях. 5. Диференціація форм цивільного законодавства і практики їхнього застосування в деяких європейських державах. 6. Інтеграційні процеси, інтеграційне (інтегроване) право та завдання вітчизняної цивілістики. 7. Загальні тенденції розвитку приватного права в умовах інтеграції. 8. Модернізація концепту приватного права у вітчизняній цивілістиці: постановка проблеми. 9. Адаптація українського законодавства до європейських стандартів.</p>	<p align="center">2</p>
	<p align="center">Самостійна робота № 4.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи DCFR (Draft Common Frame of Reference) як методологічна основа вдосконалення національного цивільного законодавства. 2. Проблеми вдосконалення вітчизняної цивілістичної доктрини в умовах інтеграційних процесів 3. Інтегроване право та інтеграційні процеси. 	<p align="center">6</p>
<p>Знати: основні проблеми правового захисту приватно-правових відносин, властивих інформаційному суспільству та шляхи їх вирішення</p>	<p>Тема 5. Інформаційне суспільство та виклики приватному праву</p> <p align="center">Лекція № 5 Інформаційне суспільство та виклики приватному праву</p> <p align="center">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приватне право і концепт ІТ-права. 2. Засади правового регулювання в інформаційному суспільстві. 3. Проблеми регулювання ІТ-відносин. 4. Інформація та інформаційна безпека. 5. Інформаційна безпека та права людини. 	<p align="center">2</p>
<p>Вміти: усвідомлювати концепт ІТ-права, проблемні моменти в інформаційному суспільстві, що потребують цивільно-правового захисту, дотримуватися інформаційної безпеки, робити науковий аналіз концепції «комп'ютерної симуляції» та категорії «віртуальної власності», використовувати професійну аргументацію для</p>	<p align="center">Практичне заняття № 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приватне право і концепт ІТ-права. 2. Засади правового регулювання в інформаційному суспільстві. 3. Проблеми регулювання ІТ-відносин. 4. Інформація та інформаційна безпека. 5. Інформаційна безпека та права людини. 6. Концепція «комп'ютерної симуляції» та категорія «віртуальної власності». 7. Штучний інтелект та людина: упорядкування стосунків. 	<p align="center">2</p>
<p>Вміти: усвідомлювати концепт ІТ-права, проблемні моменти в інформаційному суспільстві, що потребують цивільно-правового захисту, дотримуватися інформаційної безпеки, робити науковий аналіз концепції «комп'ютерної симуляції» та категорії «віртуальної власності», використовувати професійну аргументацію для</p>	<p align="center">Самостійна робота № 5.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція «комп'ютерної симуляції» та категорія «віртуальної власності». 2. Штучний інтелект та людина: упорядкування стосунків <p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте шляхи впорядкування ІТ-сфери. 2. Наведіть приклади віртуальних об'єктів права власності. 3. Проаналізуйте субсидіарне застосування норм цивільного законодавства до ІТ-відносин. 	<p align="center">7</p>

донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення		
<p>Знати: методологічні засади застосування та тлумачення норм сімейного права</p> <p>Вміти: усвідомлювати застосування конструкції договору в сімейних відносинах, вміти реалізовувати права подружжя на укладення договір щодо майна, що має режим спільної власності, шляхи договірного регулювання відносин між батьками з приворду сплатів аліментів на дитину та варіанти договірного врегулювання немайнових відносин батьків щодо дітей, використовувати нормативні та правові акти, що регламентують сімейні відносини, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення</p>	<p>Тема 6. Методологія застосування та тлумачення норм сімейного права</p> <p>Лекція № 6. Методологія застосування та тлумачення норм сімейного права</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика застосуванням правової конструкції договору в сімейних відносинах. 2. Проблеми реалізації прав подружжя на укладення договорів щодо спільного майна. 3. Методологічні засади договірного регулювання відносин між батьками з приводу сплати аліментів на дитину. Примусове стягнення аліментів за договором. Проблеми судової та договірної практики. 4. Договірне регулювання немайнових відносин батьків щодо дітей. <p>Практичне заняття № 6.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика застосуванням правової конструкції договору в сімейних відносинах. 2. Проблеми реалізації прав подружжя на укладення договорів щодо спільного майна. 3. Особливості тлумачення правових норм, що регулюють правовий режим кредитних коштів, одержаних одним із подружжя в шлюбі, корпоративні права подружжя; правовий режим земельних ділянок та житла, набутих чоловіком, дружиною внаслідок приватизації 4. Методологічні засади договірного регулювання відносин між батьками з приводу сплати аліментів на дитину. 5. Проблеми судової та договірної практики в сфері примусового стягнення аліментів за договором. 6. Проблеми договірного регулювання немайнових відносин батьків щодо дітей. <p>Самостійна робота № 6.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проживання жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, як підстава створення сім'ї (фактичні шлюбні відносини) 2. Відповідальність у сімейному праві. Санкції у сімейному праві 3. Відшкодування моральної шкоди за сімейним законодавством України 4. Правовий режим кредитних коштів, одержаних одним із подружжя в шлюбі 5. Корпоративні права подружжя 6. Правовий режим земельних ділянок та житла, набутих чоловіком, дружиною внаслідок приватизації 7. Автономія волі в шлюбному договорі. <p>Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте перспективи розвитку сімейного права України в умовах адаптації до європейського права 2. Віднайдіть та проаналізуйте норми-презумпції сімейного права 	<p>4</p> <p>2</p> <p>7</p>
Знати: методологічні засади застосування та тлумачення цивільного	<p>Тема 7. Методологічні засади застосування та тлумачення цивільного процесуального права</p> <p>Лекція № 7. Методологічні засади застосування та тлумачення цивільного процесуального права</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття доктрини цивільного процесуального права, її місце в 	4

<p>процесуального права</p> <p>Вміти: пояснити поняття і значення принципів цивільного процесу та їх тісний взаємозв'язок, особливості процесуального становища учасників судового процесу та проблемні питання зловживання ними права в цивільному процесі, розуміти та застосовувати як новели інституту доказів і доказування ЦПК та позовного провадження та спрощених проваджень, тлумачити і застосовувати цивільно-процесуальні норми, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення</p>	<p>доктрині приватного права та етапи формування.</p> <p>2. Поняття і значення принципів цивільного процесу як найважливіших гарантій здійснення правосуддя.</p> <p>3. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин: актуальні питання теорії і практики. Учасники судового процесу: законодавчі новели. Загальна класифікація учасників цивільного процесу: наукові погляди вчених процесуалістів. Особливості процесуального становища учасників судового процесу та проблемні питання зловживання ними процесуальними правами у цивільному процесі.</p> <p>4. Процесуальне представництво та шляхи його розвитку в цивільному процесуальному праві України. Поняття процесуального представництва, його природа та суть.</p> <p>5. Місце інституту доказування в здійсненні цілей і завдань правосуддя. Поняття та ознаки судових доказів: нові підходи вчених процесуалістів. Спірні питання класифікація доказів. Електронні докази як новела Цивільного процесуального кодексу. Забезпечення доказів до і після пред'явлення позову.</p> <p>6. Актуальні проблеми позовної форми захисту цивільних прав. Проблемні питання елементів позову та класифікації позовів.</p> <p>7. Судові рішення суду першої інстанції та їх значення у захисті порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод та інтересів. Особливості процесуально-правових і матеріально-правових наслідків законної сили рішення суду.</p> <p>8. Спрощене провадження: правова природа, ознаки, процедура.</p>	
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття № 7.</p> <p>1. Поняття доктрини цивільного процесуального права, її місце в доктрині приватного права та етапи формування.</p> <p>2. Поняття і значення принципів цивільного процесу як найважливіших гарантій здійснення правосуддя (в т.ч.) в реалізації завдань цивільного судочинства та їх місце в механізмі правозастосовчої діяльності. Взаємозв'язок принципів цивільного процесуального права.</p> <p>3. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин: актуальні питання теорії і практики. Учасники судового процесу: законодавчі новели. Загальна класифікація учасників цивільного процесу: наукові погляди вчених процесуалістів. Особливості процесуального становища учасників судового процесу. Проблемні питання зловживання сторонами процесуальними правами у цивільному процесі.</p> <p>4. Процесуальне представництво та шляхи його розвитку в цивільному процесуальному праві України. Поняття процесуального представництва, його природа та суть.</p> <p>5. Місце інституту доказування в здійсненні цілей і завдань правосуддя. Поняття та ознаки судових доказів: нові підходи вчених процесуалістів. Спірні питання класифікація доказів. Електронні докази як новела Цивільного процесуального кодексу. Забезпечення доказів до і після пред'явлення позову.</p> <p>6. Актуальні проблеми позовної форми захисту цивільних прав. Проблемні питання елементів позову. Спірні питання класифікації позовів. Юридичні наслідки відсутності права на пред'явлення позову і права на задоволення позову. Сутність інших заяв по суті справи.</p> <p>7. Судові рішення суду першої інстанції та їх значення у захисті порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод та інтересів. Проблемні питання щодо видів судових рішень в цивільному процесі. Особливості процесуально-правових і матеріально-правових наслідків законної сили рішення суду.</p> <p>8. Спрощене провадження: правова природа, ознаки, процедура.</p>	2

	<p>Наказне провадження як спрощена судова процедура. Спрощене позовне провадження як новела Цивільного процесуального кодексу України. Заочний розгляд справи. Особливості позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування. Врегулювання спору за участю судді.</p>	
<p>Знати: сучасні альтернативні регламентованим чинним законодавством форми захисту приватних права</p> <p>Вміти: класифікувати альтернативні форми розгляду цивільних справ та вирішення спорів, та усвідомлювати переваги та недоліки, процедурні та процесуальні особливості кожної з них, використовувати нормативні та правові акти, що регламентують порядок проведення переговорів, врегулювання спору в претензійному порядку, здійснення медіації, третейського розгляду спору, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення,</p>	<p align="center">Самостійна робота № 7.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільної процесуальної форми (суть, основні риси та значення) 2. Презумпції, фікції та аксіоми в цивільному процесуальному праві 3. Спрощені судові процедури. 4. Судові помилки, їх причини та класифікація <p>Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте сучасні проблеми і напрямки спрощення судових процедур у цивільному судочинстві України 2. Встановіть новели Цивільного процесуального кодексу України та проблеми їх практичної реалізації 3. Визначте значення уніфікації цивільного, адміністративного та господарського судочинства. 	<p align="center">6</p>
	<p align="center">Тема 8. Альтернативні форми розгляду цивільних спорів</p> <p align="center">Лекція № 8. Альтернативні форми розгляду цивільних спорів</p> <p align="center">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія, теоретико-історичні засади та доктринальні погляди на альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів 2. Поняття та природа альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів. 3. Принципи альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів. 4. Класифікація видів альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів. 5. Переговори та претензійний порядок вирішення цивільно-правових спорів. 6. Медіація, третейський розгляд, інші квазісудові та комбіновані способи вирішення цивільно-правових спорів. 	<p align="center">4</p>
	<p align="center">Практичне заняття № 8.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія, теоретико-історичні засади та доктринальні погляди на альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів 2. Поняття та природа альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів. 3. Принципи альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів. 4. Класифікація видів альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів. 5. Переговори та претензійний порядок вирішення цивільно-правових спорів. 6. Медіація, третейський розгляд, інші квазісудові та комбіновані способи вирішення цивільно-правових спорів. 7. Особливості розвитку та застосування альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів в Україні. 8. Місце альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів у правовій системі України. 9. Правове регулювання альтернативних способів вирішення цивільно-правових спорів в Україні. 	<p align="center">1</p>
	<p align="center">Самостійна робота № 8.</p>	<p align="center">5</p>

свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань	Питання для самостійного опрацювання: 1. Значення третейського розгляду цивільно-правових спорів. 2. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. 3. Сутність медіації, присудова та зовнішня медіація. Практичне завдання: 4. Здійсніть дослідження проблеми впровадження медіації у судовий процес як складової наближення законодавства України до європейських стандартів. 5. Проаналізуйте процедуру врегулювання спору за участю судді, визначте її сутність, значення та перспективи. 6. Поведіть співвідношення розгляду цивільно-правового спору третейським судом та органом правосуддя.	
Всього		90

5. Система контролю та оцінювання

Політика оцінювання

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відміно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECES.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECES	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Перескладання будь якого з видів оцінювання та контролю відбувається з дозволу викладача, який забезпечує дисципліну, згідно Положення про організацію освітнього процесу в

ПВНЗ «Буковинський університет» (http://bukuniver.edu.ua/wp-content/themes/bukuniver/docs/polozhennya_pro_osvitnii_proces.pdf) та Додатку 1 до Положення про організацію освітнього процесу в ПВНЗ «Буковинський університет» (http://bukuniver.edu.ua/wp-content/themes/bukuniver/normatyvni_documents/dodatok_1_do%20polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Розподіл балів з навчальної дисципліни, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					30	100
Т2	Т3	Т4	МКР	Т5	Т6	Т7	Т8	МКР	30	100
8	8	9	10	6	6	7	6	10		

Політика академічної доброчесності

Студент повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» (<http://bukuniver.edu.ua/wp-content/themes/bukuniver/docs/polozhennia-pro-zabezpechennia-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>). Він повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.

6. Рекомендована література

Основна література:

1. Актуальні питання прикладної цивілістики: сімейне, трудове, земельне та житлове право : наук.-практ. посіб. / О. В. Гетьманцев, О. В. Кіріяк, М. Б. Мельник та ін. – Київ : Правова єдність, 2015. – 448 с.
2. Аномалії в цивільному праві України : навч.-практ посібник / відп. ред. Р. А. Майданик. – Київ : Юстініан, 2010. – 1008 с.
3. Комаров В. В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України / В. В. Комаров. – Харків : Право, 2012. – 624 с.
4. Комаров В.В. Цивільне процесуальне право: проблеми методології науки, диференціації та уніфікації судових процедур. Правова система України: історія, стан, перспективи: у 5 т. Т. 3: Цивільно-правові науки. Приватне право / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Харків: Право, 2008.
5. Комаров В.В., Сакара Н.Ю. Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві: навч. посіб. / В.В. Комаров, Н.Ю. Сакара. - Харків: Нац. юрид. акад. України, 2007.
6. Майданик Р. А. Розвиток приватного права України : монографія / Р. А. Майданик. – Київ : Алерта, 2016. – 226 с.

7. Методологія дослідження проблем цивілістики: сб. ст., посвящ. пам'яті проф. А. А. Пушкіна / под ред. Ю. М. Жорнокуя і С. А. Слипченко. – Харків : Право, 2017. – 432 с
8. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3 / Нац. акад. прав. наук України. Доктрина приватного права України. – 2013. – 760 с.
9. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства : монографія / В. В. Комаров, В. І. Тертишніков, В. В. Баранкова та ін. ; за заг. ред. проф. В. В. Комарова. – Харків : Харків юридичний, 2008. – 928 с.
10. Проблемы науки гражданского процессуального права / В. В. Комаров, В. А. Бигун, В. В. Баранкова ; под ред. проф. В. В. Комарова. – Харків : Право, 2002. – 440 с.
11. Романюк Я. М. Застосування цивільно-процесуальних норм у цивільному судочинстві України (питання теорії і практики) : монографія / Я. М. Романюк. – Київ : Ін Юре, 2016. – 536 с.
12. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права : підручник / за заг. ред. М. М. Ясинка. – Київ : Алерта, 2016. – 734 с.

Додаткова література:

1. Актуальні проблеми приватного права : матеріали XVII наук.-практ. А43 конф., присвяч. 97-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 22 лют. 2019 р.). - Харків : Право, 2019. — 422 с.
2. Антологія української юридичної думки. – вбт. / редкол. : Ю.С. Шемшученко(гол.) [таін.]. – Т.6 : Цивільне право / упоряд. : Я.М.Шевченко, І.Б. Усенко, Г.П. Тимченко [та ін.] ; відп. ред. Я.М. Шевченко. – К. : Юридична книга, 2003. – С. 10 (Автори розділу Я.М. Шевченко, А.Ю. Бабаскін).
3. Антошкіна В. К. Особливості тлумачення в системі приватного права./ Правова позиція. – Вип.3 (28) - 2020. – С.7-12
4. Банчук О.А. Публічне і приватне право: історія українських вчень та сучасність. К.: Конус-Ю, 2008.
5. Бігун В.С. Антропологія, аксіологія та соціологія права. До питання про праворозуміння. / Часопис Київського університету права. – 2005. – № 4. – С. 23-32.
6. Біленчук П.Д., Гвоздецький В.Д., Сливка С.С. Філософія права : навч. посібн. / За ред. П.Д. Біленчука. – К. : Атіка, 1999. – 543 с.
7. Бондарук Т.І. Наукознавчі категорії «школа», «напрямок», «концепція», «течія» в юридичній науці // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 4. – С. 17-18.
8. Бородін М. М. Встановлення та оспорювання батьківства: практикум з розгляду цивільних справ у суді / М. М. Бородін, В. А. Кройтор. – Харків, 1998. – 82 с.
9. Гетьманцева Н.Д, Процьків Н.М. Нові контури цивільного права в епоху цифрових технологій. Цивільне право України: нові виклики і перспективи розвитку : матеріали XVIII міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 28 лют. 2020 р.). Харків : Право, 2020. С.18-22.
10. Городовенко В. В. Принципи судової влади : монографія / В. В. Городовенко. – Харків : Право, 2012. – 448 с.
11. Губань Р. Цивілізаційний підхід у викладанні правових дисциплін / Р. Губань // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи) : Матеріали Міжнародного «круглого столу» (м. Львів, 4-5 грудня 2009 року). – Львів : Край, 2009. – С. 418-419.
12. Гусаров К. В. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядках : монографія / К. В. Гусаров. – Харків : Право, 2010. – 352 с.
13. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування : [пер.з англ.] / М. Дженіс, Р. Кей, Е. Бредлі. – К. : «АртЕк», 1997. – 624 с.
14. Дзера О. В. Розвиток права власності громадян в Україні : монографія / О. В. Дзера. – Київ : Вентурі, 1996. – 271 с.
15. Дифамація. Збірка статей / За ред. проф.. І.В. Спасибо-Фатєєвої. ЕКУС, 2021 – 280 с.
16. Добросовісність: доктрина & судова практика. Збірка статей / За ред. проф.. І.В. Спасибо-Фатєєвої. ЕКУС, 2021 - 358 с.

17. Дякович М. М. Охорона і захист сімейних прав та інтересів нотаріусом : монографія. – Київ : Істина, 2014. – 520 с.
18. Євко В. Ю. Дитячий будинок сімейного типу в системі форм улаштування дітей, позбавлених батьківського піклування : монографія / В. Ю. Євко. – Харків : Ксилон, 2010. – 156 с.
19. Завальнюк В.В. Антропологічний підхід у цивілістичних дослідження // В.В. Завальнюк / Науково-аналітичний журнал Митна справа. – 2011. – 1(73). – С. 113-117.
20. Завальнюк В.В. Роль юридичної антропології у сучасному правовому розвитку // В.В. Завальнюк / Актуальні проблеми держави і права. Вип.47. – О.: Юрид. л-ра, 2009. – С. 309-312.
21. Кельман М. С. Методологія формування юридичних понять і предмета правознавства. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2009. - Вип. 4. - С. 3-12.
22. Кельман М. С. Проблеми методології юридичної науки у співвіднесенні з відповідною проблематикою інших наук. Право і суспільство. - 2009. - № 3. - С. 3-8.
23. Кельман М. С. Співвідношення методу і методологічного підходу у юридичній науці. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2009. Вип. 3. - С. 3-14.
24. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу : навч. посібн. : [пер. з англ.] / В. Кернз. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2002. – 381 с.
25. Кодифікація приватного (цивільного) права України / За ред. проф. А. Довгерта. – К.: Український центр правничих студій. – 2000. – 336 с.
26. Кохановська О. В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві : монографія / О. В. Кохановська. – Київ : Видавничополіграфічний центр "Київський університет", 2006. – 463 с.
27. Красицька Л. В. Проблеми здійснення та захисту особистих та майнових прав батьків і дітей : монографія / Л. В. Красицька. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2014. – 628 с.
28. Кузнєцова Н. Громадянське суспільство, держава, приватне право: проблеми співвідношення та взаємодії / Н. Кузнєцова // Право України. – 2014. – № 4. – С. 63-70.
29. Луць А.В. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти) : монографія / А.В. Луць. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. – 304 с.
30. Майданик Р. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право України. 2019. Вип. 1. С. 58–74.
31. Пасько І.Т., Пасько Я.І. Громадянське суспільство і національна ідея. (Україна на тлі європейських процесів. Компаративні нариси) / І.Т. Пасько, Я.І. Пасько. – Донецьк : ЦГО НАН України, УКЦентр, 1999. – 184 с.
32. Підпригора О. Цивілістична наука в Київському університеті ім. Тараса Шевченка // Вісник Академії правових наук України. – 1999. – № 2 (17).
33. Рабінович С. П. Природно-правова рівність як основа цивільних відносин: спроба антропосоціального аналізу // С. П. Рабінович // Проблеми філософії права. – 2005. – Т. III. – № 1-2. – С. 318-325.
34. Сивий Р. Б. Приватне (цивільне) право в системі права України : монографія / Р. Б. Сивий. – Київ : КВЦ, 2006. – 214 с.
35. Спасибо-Фатеева І. В. Цивілістика: на шляху формування доктрин: Вибр. наук. пр. / І. В. Спасибо-Фатеева. Х., 2012.- 696 с
36. Спасибо-Фатеева І. В. Вчення про корпоративні права і цивілістична доктрина/І. В. Спасибо-Фатеева // Правова доктрина України. – Х.:Право, 2013. т. Т. 3: Доктрина приватного права України. – С. 433-452.
37. Требін М. Західна модель громадянського суспільства: концептуальний підхід / М. Требін // Гілея : науковий вісник. – 2013. – № 75. – С. 253-257.
38. Харитонов Е.О. Становление традиции гражданского права и гражданского законодательства в Украине и Республике Молдова // Гражданское законодательство Республики Молдова и Украины: традиции, современность, перспективы : коллективная монография / [Халабуденко

- О.А., Харитонов Е.О., Харитонova Е.И. и др.]; под ред. Халабуденко О.А., Харитонova Е.О. – К. : ULIM; Одеса: Б.и., 2012. – С. 8-29 (295 с.)
39. Харитонов Е.О., Харитонova Е.И. Очерки сравнительного правоведения : традиции частного (гражданского) права в Европе / Е.О. Харитонов, Е.И. Харитонova. – Одеса: Фенікс, 2013. – 642 с. Харитонов Е.О. Методологічний імператив дослідження актів кодифікації у галузі приватного права // Методологія приватного права: Зб. наукових праць (за матеріалами наук.–теорет. конф., м. Київ, 30 травня 2003 р.).– К. : Юрінком Інтер, 2003. – С. 40-45.
 40. Харитонов Е. О. Римська правова традиція як джерело приватного права Європи // Матеріали міжнародної наукової конференції «Римське право і сучасність» 6 червня 2014 р., м. Одеса / за загальною редакцією д.ю.н., проф. Е.О. Харитонova; Національн. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2014 – С.4-6.
 41. Харитонов Е. Проблеми визначення методологічної основи вдосконалення цивільного законодавства України // Цивільне законодавство України (основні категорії, принципи та концепти) : монографія / авт.кол.; за заг.ред. Е.О. Харитонova. – Одеса : Фенікс, 2012. – С. 5-9.
 42. Харитонов Е., Харитонova О. Від осмислення рецепції римського права – до формування загальної теорії взаємодії правових систем // Право України. – 2014. – № 1. – С. 274-297.
 43. Харитонов Е., Харитонova О. До питання про значення дихотомії «приватне право – публічне право» // Вісник Академії правових наук України. – 2000. – № 2. – С. 82-88.
 44. Харитонов Е.О. До питання про доцільність дослідження західної традиції приватного права українськими науковцями // Актуальні проблеми держави і права. – 2004.– Вип. 23 – С. 35–41.
 45. Харитонов Е.О. До питання про так звані «прогалини у цивільному законодавстві» // Актуальні проблеми цивільного права та процесу: матеріали щорічної міжнародної науково-практичної конференції ім. Ю.С. Червоного. – Одеса: Фенікс, 2012. – С. 144-147.
 46. Харитонов Е.О. Історія приватного права Європи: Західна традиція. – Одеса: АО БАХВА, 2001. – 328 с.
 47. Харитонов Е.О. Категорії «приватне право», «цивільне право України» та «цивільне законодавство України»: до проблеми співвідношення // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». збірник наукових праць. – Одеса : Юридична література, 2012. – Вип. 12. – С. 157-169.
 48. Харитонов Е.О. Нариси теорії цивілістики (поняття та концепти) : монографія. – Одеса : Фенікс, 2008. – 464 с.
 49. Харитонов Е.О. Одеська цивілістика XIX ст.: сукупність особистостей чи наукова школа /Актуальні проблеми держави і права. Збірник наукових праць. Вип. 59. / Редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін.; Відп. за вип.. В.М. Дрьомін. – Одеса: Юридична література, 2011. – С. 163-171.
 50. Харитонов Е.О. Одеська школа цивілістики: до проблеми визначення поняття та особливостей // Часопис цивілістики: Науково-практичний журнал. – Випуск 10. – Одеса: 2010. – С. 12-17.
 51. Харитонов Е.О. Одеська юридична романістика: правова школа і традиція // Часопис цивілістики: Науково-практичний журнал. – Випуск 11. – Одеса: 2011. – С. 5-10.
 52. Харитонов Е.О. Підґрунтя та перспективи адаптації України та Республіки Молдова до європейської традиції приватного права // Досвід правових реформ України та Республіки Молдова на шляху до євроінтеграції : матеріали інтернет-конф.; (м. Одеса, 29 березня 2016 р.) // за заг. ред. Харитонova Е.О. – Одеса: Фенікс, 2016. – С.4-7.
 53. Харитонов Е.О. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції. – Х., Одіссей, 2002.– 591 с. (Співавтор Харитонova О.І.).
 54. Харитонов Е.О. Приватне і публічне право та деякі аспекти теорії правовідносин // Проблеми законності: Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – Х., 2002. – вип. 53. – С. 142–149 (співавтор Харитонova О.І.).
 55. Харитонов Е.О. Розвиток доктрини цивільного права на теренах України дореволюційної доби : Західна гілка // Цивілістичні читання, присвячені пам'яті І.В. Шерешевського: «Цивільний кодекс України: досвід 10-ти років застосування» : матер. інтернет-конференції (м. Одеса, 6 грудня 2013 р.) с/за заг. ред. д. ю. н, проф. Е.О. Харитонova; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2013. – С. 3-8.

56. Харитонов Є.О. Рубежі Західної традиції приватного права // Вісник Академії правових наук України. – Харків. – 2001. – № 3 (26). – С. 83–90.
57. Харитонов Є.О. Традиція приватного права в Україні: між Сходом і Заходом // Юридична Україна. – 2003. – № 2. – С.14-19. 72.
58. Харитонов Є.О. Школа рецепції римського права в Одеській національній юридичній академії // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. – О., 2002. – Т. 1.
59. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Від права цивільного – до права приватного: від громадянина – до особи //Приватне право України і європейська інтеграція: тенденції та перспективи. Матеріали УІ Міжнародного цивілістичного форуму. Київ, 14-15 квітня 2016 року. – К.: ТОВ «Білоцерківдрук», 2016. – С.41-44.
60. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Деякі методологічні проблеми визначення типології національної правової системи України // Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи-16 89 ви розвитку: За ред.. Ю.С. Шемшученка, О.В. Кресіна; Упор. О.В. Кресів, О.М. Редьки на, за участі К.О. Черніченка. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського, Київський університет права НАН України, 2006. – С. 225–232. (співавтор О.І. Харитонova).
61. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Дослідження рецепції римського права як парадигма історичної компаративістики // Історія порівняльного правознавства як сфера наукових досліджень : Збірник наукових праць / За ред. О.В. Кресіна, І.М. Ситара; упор. О.В. Кресін. – Київ; Львів: Ліга-прес, 2015. – 171-188.
62. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Некіт К.Г. Приватні та публічні інтереси в умовах пандемії Covid-19: колізії та правові шляхи вирішення. «Гельветика», 2021, 31с.
63. Харитонов Є.О. Особливості методології законодавчих робіт Юстиніана: історичний досвід для потреб сьогодення // Римське право і сучасність: матер. Міжнар. наук. конф. (Одеса, 24 травня 2013 р.) / За заг. ред. д.ю.н., проф. Є.О. Харитонova: Націон.ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса.: Фенікс, 2013. – С. 5-9.
64. Харитонova О. І. Методологічні імперативи дослідження приватного права // Методологія в праві : монографія . Київ: Грамота 2017. – С. 358- 377, 658 с
65. Харитонova О.І., Харитонов Є.О. Порівняльне право Європи. Основи порівняльного правознавства: Європейські традиції. – Видання друге, доповнене. – Х.: «Одіссей», 2006. – 624 с.
66. Харьковская цивилистическая школа: антология семейного права : монография / В. К. Антошкина, В. И. Борисова, И. В. Жилинкова и др. ; под общ. ред. д-ра юрид. наук, проф. И. В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков : Право, 2013. – 240 с.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

Офіційне інтернет-представництво Президента України	http://www.president.gov.ua
Офіційний портал Верховної Ради України	http://rada.gov.ua
Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua/control/
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	http://www.ombudsman.gov.ua
Міністерство внутрішніх справ України	http://mvs.gov.ua
Національна поліція України	https://www.npu.gov.ua/
Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua
Міністерство юстиції України	https://minjust.gov.ua/ua
Верховний Суд України	http://www.scourt.gov.ua

Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ <http://sc.gov.ua>

Європейський суд з прав людини <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>

Конституційний Суд України <http://www.ccu.gov.ua/>

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія/Classroom, Google Meet, Zoom, проектор, ноутбук, смартфон, підручники, посібники, наукова література, інформаційно-пошукові правові системи, зокрема «Законодавство України» тощо.